

บทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานสถานีตำรวจ
ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
The Role in Public Participation of Police Stations Administration in
Accordance with the Constitutional Provisions

พิชศาล พันธุ์วัฒนา
Pitsarn Phanwattana

สาขาบริหารงานตำรวจ คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
Administration of Police Department, Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy
Corresponding Author, Email: Pitsarn_ph@rpca.ac.th

Received 27/03/2024 | Revised 16/05/2024 | Accepted 18/05/2024

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

บทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจการหรือการบริหารงานตำรวจตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มี 4 ด้านได้แก่ ร่วมการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ร่วมการเสนอกฎระเบียบ ร่วมการตรวจสอบการทำงาน และร่วมการแสดงความคิดเห็น การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. สภาพทั่วไปของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การเสนอกฎระเบียบตำรวจ การตรวจสอบการทำงาน การแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชน 2. อิทธิพลของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การเสนอกฎระเบียบตำรวจ การตรวจสอบการทำงาน การแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้วิธีดำเนิน การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามจากประชาชนกรุงเทพมหานครจำนวน 405 คน ใช้สถิติพรรณนาและการวิเคราะห์เส้นทาง ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนมากกว่าครึ่งมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจการตำรวจระดับน้อย (ร้อยละ 55.30) หากแต่มีส่วนร่วมมากที่สุดกับการร่วมศึกษาปัญหากับตำรวจ (ร้อยละ 68.64) ร่วมออกหลักการและเหตุผล (ร้อยละ 65.92) และมีส่วนร่วมการตรวจด้านงานธุรการ (ร้อยละ 41.48) และ 2. การแสดงความคิดเห็นมีอิทธิพลทางตรงมากที่สุดต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติงานมีอิทธิพลทางอ้อมและผลรวมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; การบริหารงานสถานีตำรวจ; อิทธิพล

Abstract

The role in public participation of police stations administration in accordance with the constitutional provisions include that preparation of work plans, proposing police regulations, work inspection and expressing opinions. The purposes of this research were

to study 1. Generality of preparation of work plans, proposing police regulations, work inspection, expressing opinions and public participation. 2. The influence of preparation of work plans, proposing police regulations, work inspection, expressing opinions influences with public participation. This study was conducted by quantitative approach, Questionnaire was used to collect data from 405 of people in the Eastern Bangkok area. The data was analyzed using descriptive statistics and path analysis. The results indicated that 1. Most of people were satisfied with their low level of participation in police affairs (55.30%) but they were most involved in studying problems with the police (68.64%) share principles and reasons (65.92%) and participate in the inspection of administrative work (41.48%) and 2. Expressing opinions had the most direct influences to public participation and preparation of work plans had the most indirect and total influences to public participation.

Keywords: Public participation; The Administration of police stations; Influences

บทนำ

บทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ปรากฏในหลายมาตราเช่น มาตรา 57(1), มาตรา 57(1), 57(2), 65 วรรค 2, 77 วรรค 2, 133(3), 178 วรรค 4, 231(1) หรือ 256(1) ที่เป็นการมีส่วนร่วมในรูปแบบการเข้ามามีบทบาทและการสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนกับภาครัฐ เป็นการมีส่วนร่วมในระดับกลางไปจนถึงระดับสูงในรูปแบบการร่วมกำหนดนโยบาย การร่วมวางแผน การเข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจ และการเข้าร่วมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ โดยที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปแบบการเข้ามามีบทบาทและสร้างความร่วมมือหลายด้านเช่น บทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านจัดทำแผนปฏิบัติงาน การเสนอกฎ ระเบียบ การตรวจสอบการทำงาน หรือการแสดงความคิดเห็น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, 6 เมษายน) โดยที่ทฤษฎีการมีส่วนร่วมโดยเออร์วิน (Erwin, 1976) ให้นิยามว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง โดยลักษณะการมีส่วนร่วมประชาชนพิจารณาจากกิจกรรมและการบริหารซึ่งต้องมีการศึกษาควบคู่กัน ในระดับกิจกรรมเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกถึงการเข้าร่วมในกิจกรรม

ปัจจุบันการบริหารงานสถานีตำรวจต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ คำว่าส่งเสริมในที่นี้หมายถึงการริเริ่ม ชักนำ ผลักดัน ให้กำลังใจ กระตุ้น เชิญชวน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไปเป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนของสถานีตำรวจแบ่งได้ 2 ส่วน 1. เครือข่ายชุมชนลักษณะปฏิบัติการเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมปฏิบัติกับตำรวจเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยให้แก่ชุมชนและท้องถิ่นช่วยเหลือและสนับสนุนการจัด การจราจร รวมถึงการเข้าร่วมในการป้องกันภัย ระวังเหตุและช่วยเหลือหรือกู้ภัยจากอุบัติเหตุต่าง ๆ และ 2. เครือข่ายชุมชนลักษณะแนวร่วมเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจ (ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการ

ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551, 2551) การมีส่วนร่วมของประชาชนในที่นี้คือการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการบริหารราชการของสถานีตำรวจตั้งแต่ร่วมรับรู้ ร่วมให้ข้อมูล ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผล ประโยชน์ และร่วมประเมินผลในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานีตำรวจผ่านกระบวนการ การการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การเสนอฎุกระเบียบตำรวจ การตรวจสอบการทำงานและการแสดงความคิดเห็น (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566) ตัวอย่างบทบาทการมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจของประชาชนดังเช่น 1. บทบาทการเข้าร่วมป้องกันอาชญากรรม เช่น ชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา (ปกาศิต เจริมรด, 2563) พื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี (ฉัตรนารี ทองเรืองวงศ์ และศิพร โกวิท, 2565) 2. บทบาทการร่วมจัดทำแผนป้องกันอาชญากรรมโดยร่วมวางแผนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติ (ณัฐวิชัย ราชแก้ว, 2566) 3. บทบาทการตรวจสอบการทำงาน เช่น ร่วมตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดนครปฐม (ขจรศักดิ์ วิเศษสิงห์ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล, 2564) 4. บทบาทร่วมเสนอแนะทางปฏิบัติงานมวลชนสัมพันธ์ เช่น บทบาทและหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลสามเสน (วรารณ พองสง่า และประภาศรี ฉายศรี, 2563) 5. บทบาทการเข้าร่วมปฏิบัติในฐานะอาสาสมัครตำรวจบ้าน (ณัฐนิชา วัชร, 2565)

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานตำรวจจึงเริ่มทบทวนวรรณกรรมประเด็นนี้พบว่ามีการศึกษาอยู่มากมายศึกษาเรื่องนี้หลากหลายบริบททั้งเหมือนและต่างกัน แต่ในงานมุ่งหาช่องว่างความรู้ในมุมมองที่ต่างเพื่อเสริมองค์ความรู้เดิมเพิ่มเติมองค์ความรู้ใหม่หวังได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ตรงสภาพแห่งความเป็นจริง สามารถใช้อ้างอิงวรรณกรรมได้ในอนาคต สำคัญตรงนำข้อค้นพบที่ได้ไปปรับใช้พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานสถานีตำรวจให้ดีขึ้นกว่าเดิม

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาค้นคว้าได้กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษา ไว้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การเสนอฎุกระเบียบตำรวจ การตรวจสอบการทำงาน การแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. ศึกษาอิทธิพลของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การเสนอฎุกระเบียบตำรวจ การตรวจสอบการทำงาน การแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

วิธีดำเนินการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ตารางที่ 1 วรรณกรรมความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในงาน

ตัวแปร	PARTI	ACTPL	REGUP	CHECK	OPINI
ACTPL	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566) ฉัตรนารี และศิพร (2565);	-	กันตินันท์ และศุภ วัฒนาก (2563); ปกาศิต (2563); Abas et al.(2023); สิทธิพงษ์ (2561);	ขจรศักดิ์ และชาญเดช (2564) WHO (2024); Katz (2022); พลอย	UN. (2015); วิมล และวิจิตร (2560); ณัฐวิชัย (2566) กมลภพ (2563);

	Ambrose, & Siddiki (2023); กมลภพ (2563)		วราภรณ์ และ ประภาศรี (2563)	ตะวันและกรเอก (2564)	Foroughi et al. (2023)
REGUP	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ (2566); Modise (2024)	-	-	-	-
CHECK	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ (2566); WHO (2024); พลอยตะวัน และ กรเอก (2564)	-	Archbold (2021) Foroughi et al. (2023); Katz (2022); ปกาศิต (2563)	-	Choi, & Wong (2023); ญัฐนิชา (2565); Edwards et al. (2023)
OPINI	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ (2566) Sun et al. (2023) กมลภพ (2563)	-	Mathura (2022); ญัฐวิวัฒน์ (2566); วราภรณ์ และ ประภาศรี (2563)	-	-

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมเพื่อหาช่องว่างในวรรณกรรมงานวิจัย (Gap of knowledge) รวมถึงหลีกเลี่ยงการทำวิจัยเรื่องเก่าซ้ำเดิม โดยค้นหาวรรณกรรมจากตำรา คู่มือ งานวิจัย ต้นฉบับ บทความวิจัย/ วิชาการ และสืบค้นแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ จึงได้มาซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจำนวน 10 เส้นทางแสดงเส้น ทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ทุกเส้นทางต่างมีวรรณกรรมที่ผ่านการเผยแพร่จากหน่วยงานหรือนักวิจัยเคยใช้ศึกษา เช่น 1. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดทำแผนปฏิบัติงาน (ACTPL) มีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือมีอิทธิพล/ ส่งผลต่อการตรวจสอบการทำงาน (CHECK) โดยมีวรรณกรรมของขจรศักดิ์ และชาญเดช (2564); WHO (2024); Katz (2022); พลอยตะวัน และกรเอก (2564) สนับสนุนแนวความคิด หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงความคิดเห็น (OPINI) มีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือมีอิทธิพล/ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน (PARTI) โดยมีวรรณกรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566) Sun et al. (2023) และกมลภพ (2563) สนับสนุนแนวความคิดในงานวิจัย ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีทั้งสิ้น 10 เส้นทาง สืบได้จากเส้นเครื่องหมายลูกศร (สีเข้ม) ตามภาพ 1 บ่งบอกถึงความ สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นกรอบแนวคิดของงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ได้ยึดหลักจริยธรรมสากลในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ (Belmont report) ที่ประกอบด้วยหลักความเคารพในบุคคล หลักคุณประโยชน์ไม่ก่ออันตราย และหลักความยุติธรรม โดยได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในขั้นตอนที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับคน (U.S. Department of Health and Human Services, 2022, 16 June)

1. ประชากร

ผู้วิจัยใช้ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนไทยที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตะวันออกจำนวน 9 สำนักงานเขต (กรุงเทพมหานคร, 2567 ก) จำนวนกลุ่มตัวอย่างนำมาจากสถิติจำนวนผู้

มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของ 9 เขตการปกครองตามพื้นที่กรุงเทพมหานครตะวันออก ประกอบด้วย 1. สำนักงานเขตคลองสามวา 160,227 คน 2. สำนักงานเขตคันนายาว 70,521 คน 3. สำนักงานเขตบางกะปิ 115,128 คน 4. สำนักงานเขตบึงกุ่ม 113,478 คน 5. สำนักงานเขตประเวศ 140,134 คน 6. สำนักงานเขตมีนบุรี 109,500 คน 7. สำนักงานเขตลาดกระบัง 138,720 คน 8. สำนักงานเขตสะพานสูง 76,216 คน และ 9. สำนักงานเขตหนองจอก 136,587 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,060,511 คน จากยอดรวม 4,402,948 คน (กรุงเทพมหานคร, 2567 ข)

2. กลุ่มตัวอย่าง

หากกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป (Yamane, 1973) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.05 รายละเอียดคำนวณได้ดังนี้ $1 + 1,060,511 \times 0.052 = 2,652.28$ แล้วนำมาหาร 1,060,511 ได้เท่ากับ 399.84 ปัดเศษขึ้นทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเชื่อถือได้จำนวน 400 คน ที่เป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างเหมาะสมในการอ้างอิงไปสู่ประชากร โดยที่ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งเป็นเก็บข้อมูลจากประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครตะวันออกจำนวน 9 สำนักงานเขต ๆ ละ 45 คน เท่ากับ 9×45 รวมเป็น 405 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรเป้าหมายทั้ง 405 ราย กำหนดคุณสมบัติที่ประกอบด้วยเป็นประชาชนชาวไทยอายุ 18 ขึ้นไป เคยใช้บริการบนสถานีตำรวจ 8 แห่งที่สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 มีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งเคยเข้ามีส่วนร่วมกิจกรรมของสถานีหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเคยเกี่ยวข้องทางหนึ่งทางใดกับสถานีหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ อนุโลมถึงมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานสถานีตำรวจ สามารถแบ่งแยกประเภทงานตำรวจได้ พูดและฟังภาษาไทยเป็นที่รู้เรื่องเข้าใจได้โดยทั่วไป อ่านและเขียนภาษาไทยได้ พูดคุยสนทนาเบื้องต้นประเมินได้ว่ามีสติ สัมผัสปัญญะครบ คุณสมบัติทั้งหมดนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยพิจารณาก่อนเริ่มแจกแบบสอบถามโดยเคร่งครัดเป็นสำคัญ

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานบุคคลเช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน รายได้ต่อเดือน การเข้าร่วมกิจการตำรวจ ความพึงพอใจ ตอนที่ 2 ความคิด เห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การเสนอแนะระเบียบตำรวจ การตรวจสอบการทำงาน และการแสดงความคิดเห็น ใช้มาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert rating scales) 5 ระดับไล่เรียงจากไม่เคย - บ่อยครั้ง และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดโดยสอบถามว่า 1. ท่านคิดเห็นว่าการเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานสถานีตำรวจควรใช้แนวทางใด เพราะอะไร และ 2. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานสถานีตำรวจอะไรบ้าง

4. การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงาน

แบบสอบถามที่ใช้ลงภาคสนามผ่านการแก้ไขปรับปรุงทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะที่น่าจะใกล้เคียงประชากรเป้าหมายจำนวน 40 คน ตรวจสอบความคงที่หาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ใช้วิธีการทดสอบซ้ำโดยการนำไปวัดกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่หนึ่งวันระยะหนึ่งกลับไปวัดซ้ำ (Schuler, Anderson and Kuschauer, 2023) และผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นความคงตัว ตรวจสอบค่า Pearson's product moment correlation ซึ่งแบบสอบถามได้ค่าเท่ากับ 0.77 อยู่ระดับดี ตรวจสอบความเชื่อมั่นหาค่า ครอนบาคอัลฟาได้ค่าระหว่าง .723 - .911 อยู่ในระดับดี (Cronbach, 1951) สำคัญที่ได้

พิจารณาความถูกต้องของมาตรวัด 9 ด้าน 1. ความถูกต้องในตัวสร้าง (Construct Validity) พิจารณาความสัมพันธ์ของมาตรวัดกับสมมติฐานของทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดที่ใช้ในซึ่งต้องมีทิศทางตามที่คาดหวังและเลือกใช้การทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.4 ขึ้นไป ซึ่งในงานค่าดัชนีความสอดคล้องได้ค่า 0.77 อยู่ในระดับดี (Chen, 2024) 2. ความถูกต้องในเนื้อหา (Content Validity) สำคัญพิจารณาคือความครอบคลุมของมาตรวัดในเรื่องที่เป็นเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัดที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม การให้คำนิยามจริง คำนิยามปฏิบัติการว่าปรากฏในงานหรือไม่ ซึ่งงานวิจัยได้ปฏิบัติทั้งหมดตามแบบมาตรฐานสากลโดยรายการข้อคำถามทุกข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า .70 ทุกรายการซึ่งถือว่ายอมรับได้ (Roebianto, Savitri, Sriyanto, & Syaiful, 2023) 3. ความถูกต้องพ้องกันไปด้วยกันได้ (Concurrent Validity) หมายถึงสิ่งที่สามารถไปด้วยกันได้เป็นอย่างดี พิจารณามาตรวัดโดยการสร้างมาตรวัดได้สร้างเป็นเรื่องสอดคล้องกันหรืออยู่ในกลุ่มเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันสูงอันแสดงถึงความถูกต้องพ้องกันมาตรวัด (Racy, Morin, & Hagerty, 2022) 4. ความถูกต้องแตกต่าง (Differential Validity) พิจารณามาตรวัดแต่ละตัวแปรพบว่าแต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์ต่ำกว่าค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอันแสดงถึงความถูกต้องด้านแตกต่าง (Marini, Westrick, Young, Shmueli, & Shaw, 2019) 5. ความถูกต้องผิวหน้า (Face Validity) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความชัดเจนรายการข้อความที่ใช้ในการสร้างมาตรวัด ผู้ใดอ่านก็สามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดี (Masuwai, Zulkifli, & Hamzah, 2024) 6. ความถูกต้องในการแปลง (Translation Validity) ในงานได้แปลงแนวคิดที่เป็นนามธรรมเป็นรายการที่จะใช้วัดให้เป็นรูปธรรมที่มีความถูกต้อง เมื่อแปลงข้อความแล้วนำรายการข้อความไปเก็บข้อมูล จากนั้นทำการลงรหัสและมีการให้น้ำหนักของแต่ละรายการอย่างถูกต้องโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ปัจจัย (Andersson, Granat, Brännström, & Sandgren, 2022) 7. ความถูกต้องเชิงบริบท (Nomological Validity) สร้างมาตรวัดสอดคล้องกับบริบทในเชิงองค์ความรู้หรือทฤษฎีของสิ่งที่ต้องการวัด ซึ่งค่าของมาตรวัดมีความสัมพันธ์กันสูงกับอีกตัวแปรหนึ่งในทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Lee, & Pan, 2021) 8. ความถูกต้องด้านการบรรจบ (Convergent Validity) ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ความ สัมพันธ์พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีลักษณะเชิงเส้นตรง (Cheung, Thomas, Lau, & Wang, 2023) แสดงผลบรรจบที่ระดับปานกลาง และ 9. ความถูกต้องด้านการจำแนก (Discriminant Validity) พิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละรายการข้อคำถามของทุกมาตรวัด ภาพรวมพบว่าอยู่ระดับปานกลางกล่าวคือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกรายการมีค่าห่างจากศูนย์พอสมควรแสดงถึงข้อคำถามมีอำนาจในการจำแนก (Ronkko, & Cho, 2020)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเข้าพื้นที่กรุงเทพมหานครตะวันออกที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ด้วยตนเองและผู้ช่วย 3 คน เดินทางภายในเนื้อที่ 693.98 ตารางกิโลเมตรใน 9 เขตของพื้นที่กรุงเทพมหานครออกไปเก็บข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่ช่วงวันเสาร์และอาทิตย์ของวันที่ 16-17 ธันวาคม และ 23-24 ธันวาคม พ.ศ.2566 กำหนดลงพื้นที่สนามใน ช่วงวันหยุดราชการเวลา 9.00-21.00 น. เป็นเวลา 4 วัน วางแผนเก็บข้อมูลได้เฉลี่ยวันละ 100-110 ราย แบ่งหน้าที่แยกกันเข้าพื้นที่เก็บข้อมูล โดยสถานที่เก็บข้อมูลประชาชนคือ 1. สถานีตำรวจที่สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 จำนวน 8 แห่ง และ 2. พื้นที่ชุมชนที่มีการรวมกลุ่มของประชาชนภายใน 9 เขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เช่น ตลาด ศูนย์การค้า เป็นต้น ทั้งนี้จำนวนประชาชนที่จะเก็บข้อมูลในแต่ละวันไม่ได้ยึดหลักตายตัวหาก แต่สามารถยืดหยุ่นเพื่อความเหมาะสมได้ตามแต่สถานการณ์เวลานั้น การเก็บข้อมูลปฏิบัติโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยเริ่มแนะนำ

ตัวและรายละเอียดทั่วไปของงานวิจัย ทำการพูดคุยเบื้องต้น สังเกตพฤติ กรรมอากัปกิริยา และเมื่อเห็นว่ามีคุณสมบัติครบตามกำหนด (เป็นคนไทยอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่พูดและฟังภาษาไทยรู้เรื่อง อ่านและเขียนภาษาไทยได้ มีสติสัมปชัญญะครบ) ประชาชนที่เป็นประชากรเป้าหมายมีใจสมัคร พร้อมและยินดีให้ข้อมูล ไม่ถูกบังคับบีบบังคับใจประการใด ผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยจึงเริ่มแจกแบบสอบถาม รอยยิ้ม ง่ายๆ บริเวณกรณีเกิดข้อซักถามจะได้ชี้แจง และรอรับแบบสอบถามกลับทันทีที่การให้ข้อมูลเสร็จสิ้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาข้อมูลได้แก่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง หาค่า Kolmogorov-Smirnov (K-S test) ตรวจสอบค่า e ว่าแจกแจงเป็นเช่นใด หาค่า Tolerance ตรวจสอบค่ายอมรับความต่าง หาค่า VIF (Variance Inflation Factors) ที่ต้องได้ค่าไม่เกิน 10 ตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมที่ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์สูงเกิน .75 (Multicollinearity) ตรวจสอบ Tolerance ที่มีค่าไม่ต่ำกว่า .10 และ KMO ที่มีค่ามากกว่า .5 (Kaiser-Meyer-Olkin) เพื่อวัดความเหมาะสม สมของข้อมูล (Shrestha, 2022) นำเสนอข้อมูลผ่านการใช้ตารางและสถิติพรรณนาเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ส่วนการวิเคราะห์อิทธิพลตัวแปรอิสระทั้ง 4 ที่มีการมีส่วนร่วมประชาชน (ตัวแปรตาม) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2 ใช้เทคนิควิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตามว่ามีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมหรือไม่อย่างไร

7. การแปลผลข้อมูล

การแปลผลจากข้อมูลดิบเชิงตัวเลขใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window นำสู่กระบวนการตีความข้อมูลเพื่อให้ทราบว่าการวิจัยได้ข้อค้นพบอะไรบ้าง โดยหลักการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ 1. หลักการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทั่วไปเช่น การแปลผลได้ตาราง การใช้ภาษาที่อ่านให้เข้าใจง่ายและชัดเจน 2. หลักการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย เช่น การแปลผลค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และแปลผลค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร/ระหว่างตัวแปร 3. หลักการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงสถิติอ้างอิง เช่น การแปลผลความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล อิทธิพลระหว่างตัวแปร เป็นต้น

ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของมาตรวัดตัวแปร 4 ตัว อยู่ระหว่าง .723-.911 อยู่ในระดับดี โดยตัวแปรการจัดทำแผนปฏิบัติงานพบว่า ร่วมประชุมวางแผนปฏิบัติงานมีค่าสัมประสิทธิ์มากที่สุด (.911) ส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายกับตำรวจเป็นรายการที่มีค่าต่ำที่สุด (.864) ตัวแปรการเสนอกฎระเบียบตำรวจพบว่า ร่วมออกมติที่ประชุมคณะกรรมการมีค่าสัมประสิทธิ์มากที่สุด (.796) ส่วนร่วมเผยแพร่ประกาศกฎระเบียบ ข้อบังคับเป็นรายการที่มีค่าต่ำที่สุด (.723) ตัวแปรการตรวจสอบการทำงานพบว่า การตรวจดำเนินงานสืบสวนสอบสวนมีค่าสัมประสิทธิ์มากที่สุด (.864) ส่วนการตรวจดำเนินงานกิจการพิเศษเป็นรายการที่มีค่าต่ำที่สุด (.823) และตัวแปรการแสดงความความคิดเห็นพบว่า ด้านการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชนมีค่าสัมประสิทธิ์มากที่สุด (.877) ส่วนด้านการให้ข้อมูลเป็นรายการที่มีค่าต่ำที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 สรุปได้ว่าสภาพทั่วไปของประชาชนไทยที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครตะวันออกส่วนใหญ่ (241 คน) เพศหญิง (ร้อยละ 59.50) อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 27.90) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 30.86) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 57.77) อาชีพพนักงานเอกชน (ร้อยละ 33.58) ประสบการณ์ทำงาน 15-25 ปี (ร้อยละ 43.70) รายได้ต่อเดือน 25,001-

35,000 บาท (ร้อยละ 45.43) ประชาชนมากกว่าครึ่ง (224 คน) มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ดำรงระดับน้อย (ร้อยละ 55.30) ในที่นี้เรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติงานประชาชนส่วนใหญ่ร่วมศึกษาปัญหากับตำรวจมากที่สุด (ร้อยละ 68.64) และมีส่วนร่วมน้อยที่สุดกับการร่วมกำหนดแผน การติดตามประเมินผล (ร้อยละ 53.33) เรื่องการเสนอแนะระเบียบตำรวจประชาชนส่วนใหญ่ร่วมออกหลักการและเหตุผลมากที่สุด (ร้อยละ 65.92) และไม่เคยมีส่วนร่วมกับการเผยแพร่ประกาศกฎระเบียบ ข้อบังคับ (ร้อยละ 24.93) เรื่องการตรวจสอบการทำงานประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมการตรวจด้านงานธุรการมากที่สุด (ร้อยละ 41.48) ตรงข้ามกับการตรวจด้านงานสืบสวนสอบสวนที่มีส่วนร่วมน้อยเป็นลำดับท้าย (ร้อยละ 24.19) และเรื่องการแสดงความคิดเห็นประชาชนส่วนใหญ่ร่วมด้านการให้ข้อมูลมากเป็นลำดับแรก (ร้อยละ 38.76) ต่างกับด้านการวางแผนร่วมกันที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมเลย (ร้อยละ 46.66) หาก แต่เมื่อลงรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่าประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจด้านร่วมศึกษาปัญหากับตำรวจ ร่วมออกหลักการและเหตุผล ตรวจด้านงานธุรการ และมีส่วนร่วมด้านการให้ข้อมูล

ทั้งนี้การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ก่อนดำเนินกิจกรรมต้องตรวจว่าละเมิดข้อสมมติที่กำกับเทคนิควิธีหรือไม่เช่น การกระจายปกติตัวแปรเดียวหรือตัวแปรอิสระต้องไม่สัมพันธ์สูงเป็นต้น

ตารางที่ 2 ค่าความสัมพันธ์ทวิระหว่างตัวแปรและสถิติพรรณนาตัวแปรที่ใช้ศึกษา (N=405)

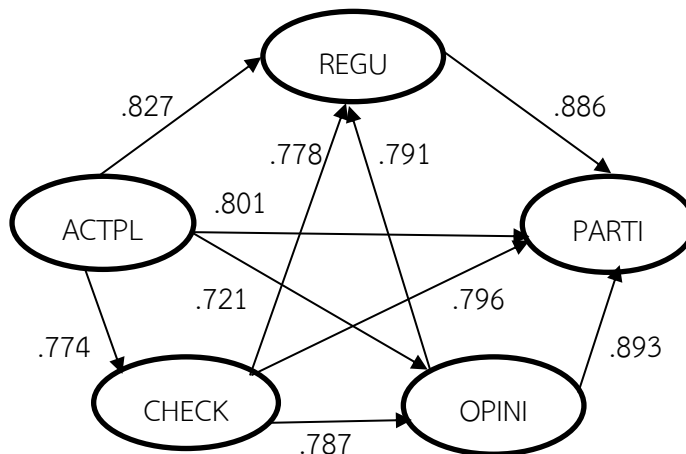
ตัวแปร	PARTI	ACTPL	REGUP	CHECK	OPINI
PARTI	1.00	0.57	0.41	0.37	0.43
ACTPL		1.00	0.56	0.19	0.68
REGUP			1.00	0.52	0.58
CHECK				1.00	0.33
OPINI					1.00
Tolerance	-	0.87	0.54	0.76	0.69
VIF	-	1.88	2.43	1.94	3.04
K-S Test	1.43	0.85	1.22	0.96	0.78
ค่าสูงสุด	3	5	5	5	5
ค่าเฉลี่ย	1.25	2.88	2.74	3.07	2.91
ค่าเบี่ยงเบนฯ	0.66	0.79	1.24	0.62	0.37
ค่าความเบ้	0.79	0.51	0.89	0.49	0.51
ค่าความโด่ง	1.31	0.84	-1.14	0.88	0.73

หมายเหตุ: ค่า Kaiser-Meyer Olkin = 0.77 / ค่าต่ำสุดทุกรายการ = 1 / F test = 1.944

จากตารางที่ 2 ตรวจสอบการละเมิดข้อสมมติโดยตรวจการกระจายปกติตัวแปรเดียว (Univariate Normality) ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์สูง (Multicollinearity) พบว่าการกระจายปกติค่าที่ได้ทุกตัวไม่เกิน .75 พิจารณาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่งและค่า K-S test พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีการกระจายปกติ และเมื่อทดสอบ linearity พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการมีส่วนร่วมของประชาชน (F test = 1.914 มีนัยสำคัญทางสถิติ) ค่า VIF ปกติมีค่าไม่เกิน 10 Tolerance มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.10 และค่า KMO มีค่ามากกว่า 0.5 อยู่ในเกณฑ์ปกติไม่ละเมิดข้อสมมติแต่

อย่างไรก็ตาม จากนั้นผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ร่วมกับค่าสัมประสิทธิ์ปรับมาตรฐาน (standardized coefficients) ในสมการโครงสร้างการวิเคราะห์เมื่อแทนค่าสัมประสิทธิ์ปรับมาตรฐานลงในสมการโครงสร้างจึงปรากฏเป็นแบบจำลองตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แบบจำลองหลังการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

จากภาพที่ 1 แบบจำลองเมื่อวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่ามีความสัมพันธ์ทั้งสิ้น 10 เส้นทางและทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร OPINI-PARTI มีค่ามากที่สุด (0.893) รองลงมาได้แก่ REGU-PARTI (0.886) ส่วนเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าต่ำสุดคือ (ACTPL-OPINI = 0.721) ในที่นี้ 1. ตัวแปร ACTPL มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลที่มีค่าอิทธิพลทางตรง 0.801 และมีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลทางอ้อมอีก 3 เส้นทาง 2. ตัวแปร REGU มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลที่มีค่าอิทธิพลทางตรง 0.886 แต่ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลทางอ้อม 3. ตัวแปร CHECK มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลที่มีค่าอิทธิพลทางตรง 0.796 และมีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลทางอ้อม 2 เส้นทาง และ 4. ตัวแปร OPINI มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลที่มีค่าอิทธิพลทางตรง 0.893 และมีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลทางอ้อมอีก 2 เส้นทาง

ตารางที่ 3 อิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและผลรวมของตัวแปรที่มีต่อการมีส่วนร่วมประชาชน

อิทธิพลของตัวแปร	ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	ผลรวม
ACTPL; การจัดทำแผนปฏิบัติงาน	0.801	1.920	2.721
REGU; การเสนอกฎระเบียบฯ	0.886	-	0.886
CHECK; การตรวจสอบการทำงาน	0.796	1.392	2.188
OPINI; การแสดงความคิดเห็น	0.893	0.700	1.593

หมายเหตุ: (1) อิทธิพลทางอ้อม ACTPL; การจัดทำแผนปฏิบัติงานได้จาก $(0.827 \times 0.886) + (0.774 \times 0.787 \times 0.893) + (0.721 \times 0.893) = 1.920$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $0.801 + 1.920 = 2.721$ (2) อิทธิพลทางอ้อม CHECK; การตรวจสอบการทำงานได้จาก $(0.787 \times 0.893) + (0.778 \times 0.886) = 1.392$

และอิทธิพลผลรวมได้จาก $0.796 + 1.392 = 2.188$ และ (3) อิทธิพลทางอ้อม OPINI; การแสดงความคิดเห็นได้จาก $(0.791 \times 0.886) = 0.700$ และอิทธิพลผลรวมได้จาก $0.893 + 0.700 = 1.593$

จากตารางที่ 43 ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลพบว่า การแสดงความคิดเห็นมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด (0.893) รองลงมาได้เรียงสองลำดับได้แก่ การเสนอแนะการปรับปรุงและการจัดทำแผนปฏิบัติงานตาม ลำดับ ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติงานมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด (1.920) รองลงมาได้เรียงสองลำดับได้แก่ การตรวจสอบการทำงานและการแสดงความคิดเห็นตามลำดับ และการจัดทำแผนปฏิบัติงานมีอิทธิพลผลรวมต่อการมีส่วนร่วมประชาชนมากที่สุด (2.721) รองลงมาได้เรียงสองลำดับได้แก่ การตรวจสอบการทำงานและการแสดงความคิดเห็นตามลำดับ ทั้งนี้สามารถสรุปสาระได้ว่าการแสดงความคิดเห็นมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติงานมีอิทธิพลทางอ้อมและผลรวมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การที่การแสดงความคิดเห็นที่ประกอบด้วยด้านการให้ข้อมูล ด้านการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน ด้านการปรึกษาหารือ และด้านการวางแผนร่วมมือมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือจะไม่มีประชาธิปไตยหากปราศจากเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นซึ่งได้รับการรับรองไว้ในเอกสารความคุ้มครองระหว่างประเทศคือปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 1948 ที่กำหนดให้ “บุคคลทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงอิสรภาพในการที่จะถือเอาความเห็นโดยไม่ปราศจากการแทรกสอดและที่จะแสวงหา รับ และแจกจ่ายข่าวสารและความคิดเห็นไม่ว่าโดยวิธีใดและโดยไม่คำนึงถึงเขตแดน” (United Nations, 2015) การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต้องกระทำเท่าที่จำเป็น (Necessary) คำว่าจำเป็นสากลระหว่างประเทศ จะประเมินหรือให้คุณค่ากับคำว่าจำเป็นเป็นเงื่อนไขสองประการคือข้อจำกัดนั้นเป็นเรื่องเร่งด่วน (Pressing) หรือไม่หรือเป็นความจำเป็นอย่างแท้จริง (Substantial Need) เนื่องเพราะการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นสาระสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันเป็นการปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชน ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นด้านการปรึกษาหารือที่เป็นตัวแปรประกอบอาจกระทำโดยผ่านการประชาสัมพันธ์ การอภิปรายสาธารณะ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนด้านการวางแผนร่วมเป็นการปฏิบัติร่วมระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ แยกแยะเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลที่ตกลงร่วมกันสองฝ่าย ด้านการปรึกษาหารือเป็นการแสดงออกของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะผู้ถืออำนาจรัฐกับประชาชนที่ร่วมกันพูดคุยเจรจาหาแนวทางร่วมกัน เป็นวิธีหนึ่งของการมองอนาคต วิธีการนี้ขอความเห็นจากชุมชนในวงกว้างเพื่อพัฒนามุมมองในเรื่องอนาคตที่คาดหวัง อนาคตที่เป็นไปได้และอนาคตที่คาดหวังในระยะยาว (Choi, & Wong, 2023)

การที่การจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ประกอบด้วยร่วมศึกษาปัญหากับตำรวจ ร่วมกำหนดเป้าหมายกับตำรวจ ร่วมประชุมวางแผนปฏิบัติงานและร่วมกำหนดแผนการติดตามประเมินผลที่มีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นอธิบายดังนี้

การร่วมศึกษาปัญหากับตำรวจเป็นจุดเริ่มของการจัดทำแผนปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าตำรวจกับประชาชนโดยเป็นการประเมินการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืนในการเตรียมการจัดทำแผนร่วมกัน การศึกษาปัญหาร่วมกันส่งเสริมให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน (Ambrose, & Siddiki, 2023) เฉกเช่นโครงการ RTP Cyber Village ที่เป็นนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ให้สถานีตำรวจบริหารจัดการโดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เข้ามาช่วยในการทำงานตามหลักการของแนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชนที่เป็นนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการและวิธีปฏิบัติงานการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม โดยสร้างความไว้วางใจ สร้างประสบการณ์ สร้างการรับรู้ สร้างความเชื่อให้ประชาชนเห็นและเชื่อใจ จึงสามารถสร้างความร่วมมือกับประชาชนในฐานะหุ้นส่วน (Partnership) ในการร่วมดำเนินกิจกรรมกับตำรวจได้อย่างยั่งยืน (ฉัตรนารี ทองเรืองวงศ์ และศิพร โกวิท, 2565)

การร่วมกำหนดเป้าหมายเป็นประเด็นสำคัญของการจัดทำแผนปฏิบัติงานเนื่องจากบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมกำหนดนโยบายเป็นการแสดงออกถึงการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจบริหารงานตรงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ที่บัญญัติให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการบริหารราชการของสถานีตำรวจตั้งแต่ร่วมรับรู้ไปสู่ร่วมประเมินผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานีตำรวจ ประเด็นการร่วมกำหนดเป้าหมายกับตำรวจนั้น งานวิจัยของกันดินันท์ สงครามยศ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ (2563) ระบุไว้ว่า กต.ตร. ต้องมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของสถานีตำรวจในพื้นที่ของตนตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจการตำรวจอย่างแท้จริง โดย กต.ตร. จะเป็นเครื่องมือในการชี้วัดความสำเร็จหรือการปรับปรุงองค์กรตำรวจเพื่อประชาชนในอนาคตต่อไป

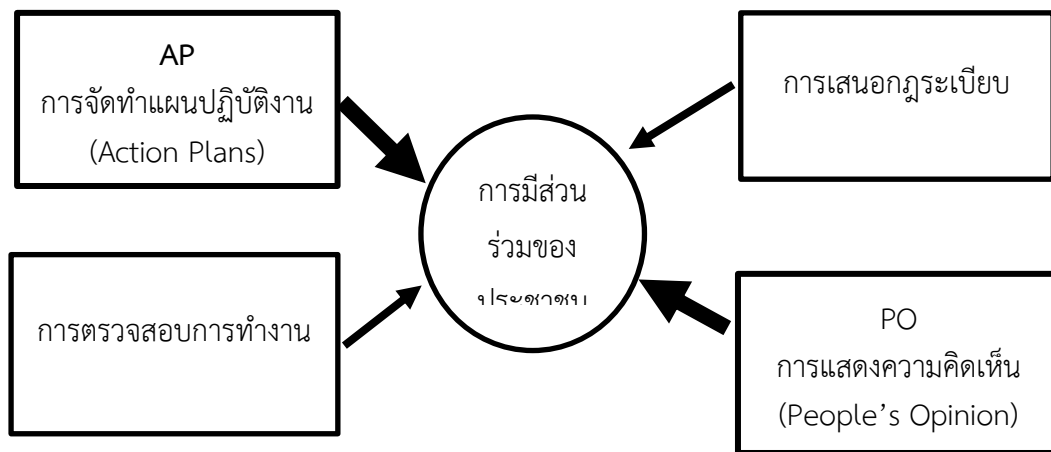
การร่วมประชุมวางแผนปฏิบัติงานที่เป็นหนึ่งประเด็นของการจัดทำแผนปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานตำรวจด้านการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนในการคิดไตร่ตรองปรึกษาหารือเพื่อหาข้อสรุปของแผนการปฏิบัตินั้น ในเรื่องทำนองนี้ ปกาศิต เจริมรอด (2563) ชี้ให้เห็นว่าภาคประชาชนควรเรียนรู้ในการป้องกันตัวเองจากเหตุอาชญากรรมและควรให้ความร่วมมือในการประชุมวางแผน ผู้นำชุมชนควรเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับประชาชนและนำผลการดำเนินงานไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง และควรทำหน้าที่ประสานงานให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันอาชญากรรมร่วมกับประชาชน ซึ่งการร่วมประชุมวางแผนเป็นการดำเนินงานลักษณะของการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ รับฟังความคิดเห็นตัวแทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีการรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน มีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาแจ้งในที่ประชุมเพื่อรับทราบปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ขจรศักดิ์ วิเศษสิงห์ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล, 2564) เป็นหนึ่งในขั้นตอนสำคัญที่ส่งผลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามข้อค้นพบในงาน

การร่วมกำหนดแผนการติดตามประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดทำแผน ปฏิบัติงาน เป็นวิธีการตรวจสอบผลการปฏิบัติว่าสำเร็จหรือไม่อย่างไร ประเด็นนี้ประชาชนบางส่วนอาจมองว่าเป็นงานในหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้นที่เป็นผู้ดำเนินการ อีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการตรวจสอบและประเมินผลจึงมักไม่เข้าร่วมในกิจกรรมนี้มากนัก (วิมล นามป้อง และวิจิตรา ศรีสอน, 2560) อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ตำรวจควรให้ความสำคัญกับภาคประชาชนที่เป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจโดยรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและประเมินผล ซึ่งไม่ควรคิดว่าการปฏิบัติงานนั้นเป็นเพียงภาระหน้าที่หรือเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติที่ได้วางระบบการบริหารงานตำรวจโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการตำรวจแห่งชาติ (ขจรศักดิ์ วิเศษสิงห์ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล 2564) รวมถึงเป็นรูปแบบการเข้ามามีบทบาทของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

หากแต่จำต้องให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เนื่องเพราะเป็นหนึ่งในปัจจัยของการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนตามข้อค้นพบในงานวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

บทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจการหรือการบริหารงานตำรวจตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มี 4 ด้านได้แก่ ร่วมการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ร่วมการเสนอแนะระเบียบ ร่วมการตรวจสอบการทำงาน และร่วมการแสดงความคิดเห็น จากข้อค้นพบที่ได้ในงานทำให้ทราบถึงความสำคัญของการจัดทำแผน ปฏิบัติงาน (Action Plans) และการแสดงความคิดเห็น (People's Opinion) ที่มีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่นนี้นำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ที่ในที่นี้ให้ชื่อว่าหลัก APPO (แอป-โป)

ภาพที่ 2 แนวทางปฏิบัติของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานตำรวจ

จากภาพที่ 3 แสดงหลัก APPO ที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานตำรวจ แนวปฏิบัติคือให้ประชาชนมุ่งเน้นเข้าร่วมการจัดทำแผนปฏิบัติงาน (AP) และการแสดงความคิดเห็น (PO) (ตามความเข้มของกรอบและลูกศร) ในกิจการหรือการบริหารงานสถานีตำรวจ หากแต่บทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมด้านการเสนอแนะระเบียบ และการตรวจสอบการทำงานก็ปฏิบัติเฉกเช่นเคยไม่อาจละเลยได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

การบริหารงานสถานีตำรวจต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับการทำงานของตำรวจตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการแสดงความคิดเห็นโดยปราศจากการครอบงำชักใยอยู่เบื้องหลัง รวมถึงตลอดถึงมอบบทบาทให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้านการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน เช่น ให้ประชาชนเข้าร่วมเป็น กต.ตร.สน. หรือให้ประชาชนร่วมศึกษาปัญหากับตำรวจ ร่วมกำหนดเป้าหมายกับตำรวจ ร่วมประชุมวางแผนปฏิบัติงาน และ

ร่วมกำหนดแผนการติดตามประเมินผล เนื่องเพราะประเด็นการแสดงความคิดเห็นกับการจัดทำแผนปฏิบัติงานทั้งสองด้านนี้ต่างมีอิทธิพลทั้งทางตรง ทางอ้อม และผลรวมมากที่สุดต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่ไม่ปรากฏในงานนี้เชิงเปรียบเทียบตรวจสอบว่ามีอิทธิพลมากหรือน้อยหรือมีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและผลรวมเช่นใดต่อการมีส่วนร่วมประชาชน
2. ควรศึกษาต่างพื้นที่ทำการวิจัยหรือใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบอื่นเพื่อตรวจสอบข้อค้นพบที่ได้ว่าคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันเช่นใด
3. ควรศึกษาในบริบทที่กว้าง ใช้แนวทางเชิงคุณภาพเป็นตัวขับเคลื่อนมุ่งค้นหาองค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กันตินันท์ สงครามยศ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ. (2563). การดำเนินการของคณะกรรมการ การตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรกระนวน จังหวัดขอนแก่น. *วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*. 5(6): 62-76.
- กมลภพ ยอดบ่อพลับ พิงรัก ริยะชัน และนนทชา ชัยทวิชานันท์. (2563). มาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*. 22(1): 87-97.
- กรุงเทพมหานคร. (2567 ก). *กลุ่มกรุงเทพตะวันออก*. สืบค้น 10 มกราคม 2567 จาก https://data.bangkok.go.th/organization/about/bangkok_east.
- กรุงเทพมหานคร. (2567 ข). *สถิติจำนวนผู้มีสิทธิการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในวันอาทิตย์ที่ 22 พฤษภาคม 2565*. สืบค้น 10 มกราคม 2567 จาก <https://office2.bangkok.go.th/ard/wp-content/uploads/2022/07/ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครปี2565-.pdf>.
- ขจรศักดิ์ วิเศษสิงห์ และชาญเดช เจริญวิริยะกุล. (2564). ผลการปฏิบัติงานและปัญหาของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดนครปฐม. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*. 26(2): 12-23.
- ฉัตรนารี ทองเรืองวงศ์ และศิพร โกวิท. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*. 12(2): 349-360.
- ณัฐนิชา วัชร. (2565). บทบาทอาสาสมัครตำรวจบ้านในกระบวนการยุติธรรมชุมชน. *วารสารอาชีวศึกษาและสังคมศาสตร์*. 4(2): 56-80.
- ณัฐวิชัย ราชแก้ว. (2566). ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน: นวัตกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างยั่งยืน. *วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. 1(2): 346-361.
- ปกาศิต เจริมรด. (2563). การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการอยุธยาศึกษา*. 12(1): 1-12.

- พลอยตะวัน สุภาพงษ์ และกรเอก กาญจนโกนิน. (2564). การจัดการภัยจากอาชญากรรมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองปราจีนบุรี อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 4(2): 650-665.
- ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.2551. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอนพิเศษ 45 ง: 13-50.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก: 1-94.
- วิล นามป้อม และวิจิตรา ศรีสอน. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรนาดีนดำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. 12(40): 53-64.
- วรารณ ผ่องสง่า และประภาศรี ฉายศรี. (2563). บทบาทและหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลสามเสน. *วารสารอาชญากรรมและความปลอดภัย*. 2(1): 25-33.
- สิทธิพงษ์ ศรีเลอจันทร์. (2561). บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการป้องกันอาชญากรรมชุมชน. *วารสารวิชาการอาชีวศึกษาและนิติวิทยาศาสตร์*. 4(1): 58-76.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566). *แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- Abas, A., Arifin, K., Ali, M.A.M., & Khairil, M. (2023). A systematic literature review on public participation in decision-making for local authority planning: A decade of progress and challenges. *Environmental Development*, 46.
- Ambrose, G., & Siddiki, S. (2023). Assessing Drivers of Sustained Engagement in Collaborative Governance Arrangements. *Journal of Public Administration Research and Theory*. Retrieved February 2, 2024 from <https://doi.org/10.1093/jopart/muae005>
- Andersson, S., Granat, L., Brännström, M., & Sandgren, A. (2022). Translation, Cultural Adaptation, and Content Validation of the Palliative Care Self-Efficacy Scale for Use in the Swedish Context. *Int J Environ Res Public Health*, 19(3), 11-43.
- Archbold, C.A. (2021). Police Accountability in the USA: Gaining Traction or Spinning Wheels?, *Journal of Policy and Practice*. 15(3): 1665–1683.
- Chen, C. (2024). Assessment of Test Validity in the Context of the Duolingo English Test. *Open Journal of Modern Linguistics*. 14: 1-7.
- Cheung, G.W., Thomas, H.C., Lau, R.S., & Wang, L.C. (2023). Reporting reliability, convergent and discriminant validity with structural equation modeling: A review and best-practice recommendations. *Asia Pacific Journal of Management*. DOI:10.1007/s10490-023-09871-
- Choi, T.H., & Wong, Y.L. (2023). Does public consultation affect policy formulation? Negotiation strategies between the administration and citizens. *Journal of Education Policy*.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*.

- Edwards, T., Sharpe, T.L., Sibblis, C., & McPolland, M.J. (2023). Civilian perceptions of police: A thematic analysis of non-physical encounters with law enforcement. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*. 27: 535-544.
- Erwin, W. (1976). *Participation Management: Concept Theory and Implementation*. Atlanta G.: Georgia State University.
- Foroughi, M., Anderade, B., & Roders, A.P. (2023). Dataset on the literature on public participation and consensus building: Bibliography and meta-analysis of selected studies. *Data in Brief*. 49: 1-6.
- Katz, G.L. (2022). A guide to more effective police-community relations through media, personal engagement, collaborative events. *US-China Law Review*. 19(8): 344-354.
- Lee, H., & Pan, Y. (2021). Evaluation of the Nomological Validity of Cognitive, Emotional, and Behavioral Factors for the Measurement of Developer Experience. *Appl. Sci.*, 11(17).
- Marini, J.P., Westrick, P.A., Young, L., Shmueli, D., & Shaw, J.E. (2019). *Differential Validity and Prediction of the SAT*. Retrieved May 12, 2024 from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED25.pdf>
- Mathura, M. (2022). Exploring Citizens Perception of the Police Role and Function in a Post-Colonial Nation. *Social Science*. 11(10): 465.
- Masuwai, A., Zulkifli, H., & Hamzah, M.L. (2024). Evaluation of content validity and face validity of secondary school Islamic education teacher self-assessment instrument. *Cogent Education*, 11(1).
- Modise, J.M. (2024). Increasing Community Involvement in Law Enforcement Through Procedural Justice to Improve Ties with The Community. *Advances in Social Sciences and Management*. 2(1): 50-75.
- Racy, F., Morin, A., & Hagerty, J. (2022). Concurrent Validity and Reliability of Representative Inner Speech Questionnaires. *Psychological Reports*, 127(3), 56-69.
- Roebianto, A., Savitri, L., Sriyanto, A.S., & Syaiful, L.A. (2023). Content validity: Definition and procedure of content validation in psychological research. *TPM-Testing*. 30(1): 5-18.
- Ronkko, M., & Cho, E. (2020). An Updated Guideline for Assessing Discriminant Validity. *Organizational Research Methods*, 25(1), 4-15.
- Schuler, J., Anderson, B., & Kusshauer, A. (2023). Test-Retest Reliability in Metric Conjoint Experiments: A New Workflow to Evaluate Confidence in Model Results. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 48(2): 42-57.
- Shrestha, N. (2022). Factor Analysis as a Tool for Survey Analysis. *American Journal of Applied Mathematics and Statistics*. 9(1): 4-11.
- Sun, C., Liu, J., & Chen, Y. (2023). Impact of empowerment on public participation awareness in community renewal projects: mediating role of trust and community identity. *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*. 1-14.

- United Nations. (2015). *Universal Declaration of Human Rights, 1948*. Retrieved January 16, 2024 from https://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf
- U.S. Department of Health and Human Services. (2022). *The Belmont Report: Ethical Principles and Guidelines for the Protection of Human Subjects of Research*. Retrieved January 16, 2024 from <https://www.hhs.gov/ohrp/regulations-and-policy/belmont-report/index.html>
- World Health Organization. (2024). *Citizen engagement in evidence-informed policy-making: A guide to mini-publics*. Geneva: World Health Organization.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.